

# **Digitales Brandenburg**

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

## **Sefer Qiryah ne'emanah**

kolel Nevi'im u-khetuvim

Sefer Divre ha-yamim 1

**Shelomoh ben Yitshaq**

**Fyorda, 581 [1820/1821]**

U

**urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9558**

עֲשָׂק אָחִיו אֹלָם בְּכוֹרוֹ יְעוֹשֶׁה יִשְׁנֵי וְאֵלֵי פֶלֶט  
הַשְּׂרֵי יִשִּׁי : ׀ וַיְהִי בְנֵי־אֹלָם אַנְשִׁים גְּבוּרֵי־חַיִל  
דָּרְכֵי־קִשְׁת וּמַרְבִּים בָּנִים וּבְנֵי בָנִים מֵאָה וַחֲמִשִּׁים  
כָּל־אֵלֶּה מִבְּנֵי בְנֵי־מִן :

ט וְכָל־יִשְׂרָאֵל הִתְיַחֲשׂוּ וְהֵנִס כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר  
מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיהוּדָה הֶגְלוּ לְבָבֶל בְּמַעְלָם :  
ז וְהַיּוֹשְׁבִים הָרֵאשִׁוֹנִים אֲשֶׁר בְּאַחֲזָתָם בְּעָרֵיהֶם  
יִשְׂרָאֵל הַכְּהֻנִּים הַלְוִיִּם וְהַנְּתִינִים : ג וּבִירוּשָׁלַם  
יֵשְׁבוּ

ט (א) וכל ישראל התיחשו אמרתי לך קצת מן יחוסן מה שמנאתי אבל עיקר  
ייחוסם על ספר מלכי ישראל ויהודה שהגלו לבבל במעלה ומהם הייתי

ב א ו ר

בבנים רבים , אשר יצאו ממיכה נכדו ( למעלה פסוק ל"ד ) . ( מ ) כל אלה מבני בנימן .  
בספר שופטים ( פרשה כ' ) סופרה גבורת מעה בנימן במלחמה , והשנט הזה היה נכד  
מאוד מבחינת רוב פקודיו , ומלך גבורתם הגדולה .  
ט ( א ) וכל ישראל וכו' . כלומר , אף על פי שזכרתי מקצת יחסם , לא זכרתי כלם ,  
והנס כתובים על ספר מלכי ישראל , ואותו הספר אינו נמצא אצלנו , כמו ספר  
הישר ( יהושע י"ד י"ג ) וספר מלחמות ה' ( במדבר כ"א י"ד ) . ( רד"ק ) . והפרשה הזאת  
הוא סוף ליחוס ישראל לפני גלות בבל , הנזכר בפרשיות הקודמות , והכתוב יעבור פה ליחוס  
ישראל אחר גלות בבל , הנאים להלן . ויהודה הגלו וכו' . גלות ישראל זכר למעלה ( ה'  
כ"ו ) , שהגלה סול , מלך אשור , ותלגת פלנכר , מלך אשור , לראובני ולגדי ולחצי שנט  
מכשה , וכן שאר השנטים הגלם מלך אשור , ואותם לא שנו בבית שני , זולתי מעטים  
מן השנטים נשארו מאפרים וממנשה ומיששכר ויזבולון , ונשארו עם מלכי יהודה ( דברי הימים  
ז"ל למ"ד י"ח ) עד גלות יהודה , וגלו עמהם , ושנו עמהם , ושנט יהודה , שהגלו לבבל  
במעלם , שנו בימי עזרא , ועתה הוא מספר תשנפם , ואותם שיטנו בירושלים , בשנפם  
מהגלות , כמו שמספר בספר עזרא , ואמר . ( רד"ק ) . ( ב ) והיושבים הראשונים  
וגו'

מ כ ל ל י ו פ י מן ק א פ י ט ע ל ח

ח ( ס ) ושהרים הוליד בשדה מואב מן שלחו אותם חשים ואח בערא נשיו :  
יתכן לפרש מן שלחו אותם מעה ששלח וגרש את חושים ואח בערא  
נשיו ואמר אותם חושים ואח בערא הכנוי קודם הידיעה כמו ותראהו את הילד  
והטעם כי אחר שגרש את שתי נשיו לא הוליד בנים בשדה מואב מן חודש אשתו  
והיא אשה אחרת זולה השתים שזכר ואמר כי גם מחושים היו לו בנים ואולי כי  
בערא לא ילדה ממנו כיון שלא כחוב : ( לט ) ולאצל , בצריה הצדי בני אצל  
בפתח הצדי מפני ההפסק :

ה ר ג ו מ א ש כ נ ז י מ ד

זעהנע דעם עשק, זיינעם ברודערס, ווארען: אולם, זיין ערספונגעבאָר.  
גער, יעוש, דער צווייטע, אונד אליפלט, דער דריטטע.  
[מ] דיא זעהנע דעם אולם ווארען טאָפּפּרע מעננער, דיא דען באַגען  
שפּאַננטען, אונד האַטטען פּילע זעהנע אונד ענקעל, הונדערט אונד  
פּונפּציג, אַללע דיזע ווארען פּאָן דען זעהנע דעם בנימין.

**ט** [א] זאָ ווארדע גאַנץ ישראל, נאָך דער אַבשטאַמונג, אַנגע-  
געבען, וויא זיא אין דעם בוכע דער קעניגע ישראל'ס איינגעשרי-  
בען זינד. יהודה ווארדע אויך, אום זיינער איבערטערעטונגען וויללען,  
אין דיא געפּאַנגענשאַפּט נאָך כּבל געפּיהרט (ב) דיא ערסטען בע-  
וואָהנער, דיא אין איהרע בעזיצונג, אין איהרע שטעדטע קאַמען,  
ווארען ישראלים, פּריסטער, לויס אונד נתינים (לייטע, וועלכע דען  
לויס בייגעגעבען ווארען, דיא שווערען אַרכייטען ביים פעמפעל צו פּער-  
ריכטען.) [ג] אין ירושלים וואָהנטען פּאָן דען זעהנע דעם יהודה,

פּאָן ב א ו ר

וגו'. כלומר, הראשונים, אשר באו מבבל, נתישנו באחוזתם בעריהם, ישראל וכהנים  
ולוים ונתינים, ובירושלים ישבו מהם, כמו שהולך ומסכר, וכן אמר שם בספר עזרא (נחמיה  
י"א ג'): ואלה ראשי המדינה, אשר ישבו בירושלים, ובערי יהודה ישבו אִישׁ באחוזתו  
בעריהם, ישראל הכהנים והלוים והנתינים, ושם הוסיף: ובני עבדי שלמה, שלא זכרם  
הנהי' (הנ"ל). ישראל. בשם ישראל ככלל כל חלק מעשרת השבטים, אשר פנה לירושלים  
זמן ארוך לפני הגלות, לעבוד את ה', ולהתקבצם עם יהודה (דברי הימים ב' י"א ט"ז).  
וגלה עם יהודה ובנימין, וגם חלק מעשרת השבטים, אשר הגלו תגלת פלאסר ושלמנאסר  
מלכי אשור, לאשירומדי, כי מנות כורש, מלך פרס (דברי הימים ב' ל"ז כ"ג), דברה  
מיהודה ובנימין, וגם מעשרת השבטים, אשר שבו קצת מהם לארץ ישראל, כאשר נבא ירמיהו  
(פרשה למ"ד כסוק ג' ד' ויו"ד ופרשה ל"א), אך רובם וגם רבים מיהודה נשארו בארצות,  
אשר גלי שמה, והנה דבר הכתוב פה רק מישראל, אבל מיהודה דבר נפשוך הבא. והנתינים.  
הם ראשי גבעון ובג תיה, ויהושע נתנם לבית אלהיו (יהושע ט' כ"ג כ"ז), על כן נקראו  
נתינים, אף על פי שבאמר אחרי כן (עזרא ח' כ') ומן הנתינים, שנתן דוד והשרים לעבודת  
הלוים, כי הטעם, קיים הנתינה, או נקראו מן היום ההוא נתינים, כי מקודם היו  
נקראים גבעונים. (ראב"ע בפירושו לספר עזרא ב' מ"ג). והנה נתינו לנתיניט ערים  
ואחוזות, לשבת בהן, למען יוכלו לעבוד עבודתם בלי ציטול ועיכוב, ובעלותם מבבל שבו  
לכחלתם, אשר היתה להם לפני הגלות. (ג) ובירושלים וגו'. וכן אמר שם (נחמיה  
פרשה י"א), וספרו הנה הדברים, וספירו שם שיה, שלא יתחלף אלא במקומות מעטים,  
ונקל הוא להשוות נתינים, כי שמות בני אדם משתנים, כמו שזכרנו כמה פעמים בזה הספר,  
ומה שיש הפרש בניהם נחשבו, בבני בנימין ובכהנים, שכלל נחשבו שם, מה שלא כלל  
הנה, וכלל הנה, מה שגם כלל שם, קרוב הוא להבין. (רד"ק). וסן בני אפרים  
ומנשה. הנה ידענו מזה, כי שבו קצת מעשרת השבטים עם יהודה ובנימין מבבל לארץ  
ישראל, כי כורש, מלך פרס, נתן רשות לכל עם ישראל, לאזוב לארץ הקודש, וכן סיפר

תרגום אשכנזי

פֶּאֶן דַּעַן זַעֲהֵנְעַן דַּעַם בְּנֵימָן אֹנֵד פֶּאֶן דַּעַן זַעֲהֵנְעַן דַּעַם אִפְרַיִם אֹנֵד דַּעַם  
 מְנַשֶּׁה : [ד] עוֹתִי , זָאָהֵן דַּעַם עַמֵּיהוּד , זָאָהֵן דַּעַם עַמְרִי , זָאָהֵן דַּעַם  
 אִמְרִי , זָאָהֵן דַּעַם בְּנֵי , פֶּאֶן דַּעַן נֶאֱכָקְאָמְעֵן דַּעַם פְּרִיץ , זָאָהֵן דַּעַם  
 יְהוּדָה ; (ה) פֶּאֶן דַּעַם גַּעֲשִׁלְעִכְמַע שִׁילוֹנִי עֲשִׂיה , דַּעַר עַרְסְטַגְעִבְאָר .  
 נַע , אֹנֵד זַיִנַע נֶאֱכָקְאָמְעֵן ; [ו] פֶּאֶן דַּעַן זַעֲהֵנְעַן דַּעַם זֶרַח יַעֲוֹאֵל ;  
 אִיהֲרַע פֶּעֲרוֹוֹאֵנְדַטְעֵן וּוְאַרְעֵן זַעֲכַס הַיִּנְדֵּרְט אֹנֵד נִינְצִיג . [ז] פֶּאֶן  
 דַּעַן זַעֲהֵנְעַן דַּעַם בְּנֵימָן : פִּלּוֹא , זָאָהֵן דַּעַם מְשׁוֹלֵם , זָאָהֵן דַּעַם הַיְּהוּדִי ,  
 זָאָהֵן דַּעַם הַסְּנוֹאָה ; [ח] יִבְנִיה , זָאָהֵן דַּעַם יְרוּחַם , אֵלֵה , זָאָהֵן  
 דַּעַם עֲוִי , זָאָהֵן דַּעַם מְכַרִי , אֹנֵד מְשׁוֹלֵם , זָאָהֵן דַּעַם שַׁפְטִיָּה , זָאָהֵן  
 דַּעַם רַעֲוֹאֵל , זָאָהֵן דַּעַם יִבְנִיה . (ט) אִיהֲרַע פֶּעֲרוֹוֹאֵנְדַטְעֵן , נֶאֶךְ  
 אִיהֲרַעֵן גַּעֲשִׁלְעִכְמַעֵרֵן , וּוְאַרְעֵן נִיִּן הַיִּנְדֵּרְט אֹנֵד זַעֲכַס אֹנֵד פִּנְצִיג ,  
 דִּיזַע (אָבְגַּעֲרֶאֱכְמַעֵן) מַעֲנַנְעַר וּוְאַרְעֵן אֵלְלַע הַיִּפְטַעַר אִיהֲרַעֵר פֶּאֲמִילִיעֵן .

[י] פֶּאֶן דַּעַן פְּרִישְׁטַעֵרֵן ; יִדְעִיה , יְהוּרִיב , אֹנֵד יִכִּין ;  
 [יא] עֲזַרְיָה , זָאָהֵן דַּעַם חֲלִקְיָה , זָאָהֵן דַּעַם מְשׁוֹלֵם , זָאָהֵן דַּעַם צְרוּק ,  
 זָאָהֵן דַּעַם מְרִנּוֹת , זָאָהֵן דַּעַם אַחִיטּוֹכ , אִיִּן פִּירְסַט אִים הַיִּזַּע גֶּאָט .  
 טַעַם ; [יב] עֲדִיָּה זָאָהֵן דַּעַם יְרוּחַם , זָאָהֵן דַּעַם פֶּשְׁחֹר , זָאָהֵן

דַּעַם ב א ו ר

לְטו יוֹסֵף , כֵּן גִּדְרִיִּן הַכֶּהֵן , כִּי זִרְבַבְבֶּל , בֶּן שַׁלְמִיָּאֵל , פָּתַח יְהוּדָה , שְׁלַחַת מִצֵּיט הַמֶּלֶךְ  
 בְּרַגְשׁ אֵל הַיְּהוּדִים , אֲשֶׁר יֵשְׁבוּ בְּאַרְצוֹת אֲשׁוּר וּמְדִי , וּרְבִיּוֹם מֵהֶם לֹא עֲזָבוּ מִקְוִיּוֹת מוֹשְׁבֹתָם ,  
 וְלֹא עָזְבוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל , וְאֲשֶׁר שָׁבוּ לִירוּשָׁלַיִם וַיְהוּדָה הַתְּחַבְּרוּ בְּלִי הַגְּדֹל עִסְיְהוּדָה וּבְנֵימָן ,  
 וְקָלַת מַעֲשֵׂת הַשְּׂנַטִּים , אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ בְּאַרְץ שִׁמְרֹן , בְּנֵלֹת יִשְׂרָאֵל בְּכֹלָה , הַתְּחַבְּרוּ כִּכְר  
 לַשְּׂנַט יְהוּדָה (דְּבִלֵי הַיָּמִים ב' לַמ"ד א', ל' א' א', ל"ד ט') , וְהֵם גַּלּוּ עִם יְהוּדָה לְבַבֵּל ,  
 זַעֲזָבוּ עִם לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל . (ד) עוֹתִי . וְנִסְפַר נַחְמִיָּה (י"א ד') כְּתוּב : עֲחִיָּה אִמְרִי .  
 וּבְנַחְמִיָּה (ט) כְּתוּב : אִמְרִיהָ . בֶּן בְּנִימָן בְּנֵי פְרִיץ בֶּן יְהוּדָה . נִמְסַר פֶּה בְּמִסְרָה :  
 בְּנִיטָן , תְּרַתִּין מִלִּין , וּכְתִיב סְדָא , בְּנֵי טָן קְרִי , וַיְהִי אִס כֵּן פִּירוּשׁ הַכְּתוּב , כִּי אִמְרֵי  
 הוּא בֶּן בְּנֵי , וּבְנֵי הוּא מִן בְּנֵי פְרִיץ בֶּן יְהוּדָה . וְכֵן תְּרַגְמַתִּי אֲשַׁכְנִיזִית : וְהַכֶּסֶס ד'  
 שְׁמֵאֵל רַעַט מֵאֵל ל' נר"ו תְּרַגַּם הַמַּלְאָכָה הַזֶּה : (זָאָהֵן בְּנֵימָנִים , דִּיא נֶאֱכָקְאָמַע  
 מַעַרְדַּעַם פְּרִיץ , זָאָהֵן יְהוּדָה) , וְהִכָּה לְדַעַתוֹ מֵלֵת בְּנִיטָן מֵלֵה אִתָּה וְסֵם אִתָּה , זַעֲגַנָּה  
 הִיא אִתָּה , כִּפִּי אֲשֶׁר יִדְעַט מִדְּבַרִי הַמְּסֹרָה הַנּוֹכְרִים , אֲשֶׁר הִסְכִּינוּ עִם גַּם הַמַּתְּרַגְמִים  
 מִסְּכַמֵי הַעַמִּים . וְהַזְכִּיר בְּפִסְקוֹ זֶה וּבְשָׂנֵי פִסְקוֹסִים הַבְּאִים אֵת שְׁמוֹת הַאֲנָשִׁים מִשְּׂנַט יְהוּדָה ,  
 אֲבֵר שָׁבוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל . (ה) הַשִּׁילוֹנִי . כֵּן כְּתוּב גַּם בְּסֵפֶר נַחְמִיָּה (י"א ה') , וּמִשְׁפַּחַת  
 הַשִּׁילוֹנִי הִיא מִשְׁפַּחַת שְׁלָה , בֶּן יְהוּדָה (רֵאשִׁית ל"ח ה') , וַיְהִי הַשִּׁלְנִי כְּמוֹ  
 הַשִּׁרְנִי , כְּאֲשֶׁר נִקְרָא הַמִּשְׁפַּחָה הַזֶּה בְּסֵפֶר בְּמִדְבַר (כ"ו כ') בְּסֵם הַזֶּה .  
 עֲשִׂיָּה . וְנִסְפַר נַחְמִיָּה (בְּמִקּוֹס הַזְּכֹר) נִקְרָא : מַעֲשִׂיָּה . (ו) בְּנֵי זֶרַח .  
 הוּא זֶרַח , בֶּן יְהוּדָה (רֵאשִׁית ל"ח לַמ"ד) . מֵאֲחֵיהֶם . קְרוּבִים מִמִּשְׁפַּחַת שְׂנַט יְהוּדָה ,  
 כְּמוֹ (רֵאשִׁית י"ג ט') אֲנָשִׁים אֲנָשִׁים אֲנָשִׁים , וְכֵן לְהֵלֵן (פִּסְקוֹ ע' י"ג ט') . שֵׁשׁ מֵאוֹת  
 וַחֲשַׁעִים

יִשְׁבוּ מִן־בְּנֵי יְהוּדָה וּמִן־בְּנֵי בְנֵי־מִן וּמִן־בְּנֵי אֶפְרַיִם  
וּמִנְשָׁה: ד עוֹתֵי בֶן־עַמִּיהוּד בֶּן־עַמְרִי בֶן־אֶמְרִי  
בֶן־בְּנֵי־מִן בְּרִיךְ בֶּן־יְהוּדָה: ה וּמִן־הַשִּׁילֹנִי עֲשִׂיה  
הַבְּכוֹר וּבְנָיו: ו וּמִן־בְּנֵי זָרַח יְעוֹאֵל וְאַחֵיהֶם שֵׁשׁ־  
מֵאוֹת וְתִשְׁעִים: ז וּמִן־בְּנֵי בְנֵי־מִן סְלוּא בֶן־מִשְׁלָם  
בֶּן־הוֹדְוִיָּה בֶן־הַסְּנָאָה: ח וַיְבַנֶּה בֶן־יִרְחָם וְאֵלֶּה  
בְּנֵי עֲזִי בֶן־מִבְּרִי וּמִשְׁלָם בֶּן־שַׁפְטִיָּה בֶן־רְעוּאֵל  
בֶּן־יְבֻנְיָה: ט וְאַחֵיהֶם לְתוֹלְדֹתֵם הַשֵּׁעַ מֵאוֹת  
וְחַמְשִׁים וְשָׁשׁוּה כָּל־אֶלֶּה אֲנָשִׁים רָאשֵׁי אֲבוֹת  
לְבֵית אֲבֹתֵיהֶם: י וּמִן־הַכְּהֵנִים יַדְעִיָּה וַיְהוּיָרִיב  
וַיְכִיִן: יא וְעֹזְרִיָּה בֶן־הַלְקִיָּה בֶּן־מִשְׁשָׁם בֶּן־צְדוֹק בֶּן־  
מָרְיֹת בֶּן־אַחִיטוֹב נָגִיד בֵּית הָאֱלֹהִים: יב וְעַדְיָה

ב א ו ר ב נ

והשעים. זה היה מספר כל בני יהודה, אשר ישנו בירושלים, אחר שזכר מגלות בבל. ובספר נחמיה (י"א וי"ו) מנה הכתוב רק בני פרץ, אשר ישנו בירושלים, והם היו ארבע מאות ששים ושמונה \* (ז) סלוא בן משולם. הוא נזכר גם בנחמיה (י"א ז"ן), אבל אבות משולם נקראים גם בשמות אחרים \* (ט) חשע שאות וחמשים וששה. ובספר נחמיה (י"א ח') מנה הכתוב מספר בני בנימין ששע מאות עשרים ושמונה, ואולי לא מנה גם כי אס האנשים, אשר נבחרו בגורל, לשבת בירושלים (נחמיה י"א ח'), ופה מנה יותר מהמספר ההוא, מן האנשים, אשר התנדבו עלבם, לשבת בירושלים (שם פסוק ט'), או מתו כבר אחרי מן האנשים והמשפחות ההם, בעת אשר כתב עזרא הספר הזה, או עזבו את עיר הקודש, לסנות ידועות להם, והתישבו בערים אחרות בארץ ישראל. כל אלה אנשים. מוסב על שבעה האנשים הנזכרים למעלה (פסוק ד' וגו') \* (י) ירעיה ויהויריב. ובספר נחמיה (י"א ו"ד) כתוב: ידעיה בן יויריב. (יא) ועזריה. עזריה זה נקרא בספר נחמיה (י"א י"א) שריה, ואין זה שריה, האמור למעלה מזה (ה' מ"ס) ובספר עזרא (ז"ן א'), כי הוא היה בן עזריה, הנזכר פה, ואותו המית נכבד כנזר, מלך בבל (מלכים ב' כ"ה י"ח כ' כ"א, ירמיה נ"ב כ"ד כ"ו כ"ז), ושריה, האמור פה, סיה בימי עזרא. בן חלקיה. אין זה חלקיה, האמור בספר מלכים (ב' כ"ב ט'), כי הוא סיה בימי יאשיהו, מלך יהודה, וחלקיה, הנזכר פה, היה לו בן, ושמו עזריה, או שריה, אשר סיה בימי עזרא ונחמיה \* בן משולם. ראה מה שכתבתי למעלה מזה (ה' ל"ח) \* נגיד בית האלהים. מוסב על עזריה, הנזכר בראש המקרא, וכן דעת מסדר הטעמים, כי ניקד מלת אחיטוב בטעם קטן, שהוא מוסק גדול, והפרידה על ידי זה ממלת נגיד. והנה עזריה היה אסד מן השרים, המוסקדים בבית האלהים, ואולי היה סגן הכהן הגדול, אשר שירת תחתיו.

בן ירחם בן פשחור בן מלכיה ומעשי בן עדיאל  
בן יהודה בן משלם בן משלמיה בן אמר :  
י ואחיהם ראשים לבית אבותם אלף ושבע מאות  
וששים גבורי חיל מלאכת עבודת בית האלהים :  
י ומן הלויים שמעיה בן חשוב בן עזריקם בן  
חשביה מן בני מררי : טו ובקבקר חרש וגלל  
ומתניה בן מיכא בן זכרי בן אסף : טז ועבדיה בן  
שמעיה בן גלל בן ידותון וברכיה בן אסא בן  
אפקנה היו שב בהצרי נמופתיו : יז והשעורים שלום  
ועקוב ומלמון ואחימן ואחיהם שלום הראש :  
יח ועד הנה בשער המלך מזרחה המזה השערים  
למחנות בני לוי : יט ושלום בן קורא בן אביסף  
בן קרח ואחיו לבית אביו הקרחים על מלאכת

ר ש י העבודה

אני עזרא ויחוסם מנאיתי כתוב וכתבתיו : ( יח ) ועד הנה בשער המלך מזרחה  
פתרון עד מהלאה עד שער שמו שער המלך המזרחה המה השערים שלום ואחיו  
ממחננו בני לוי . ( יט ) שומרי הספים לחוהל : שלום בן קורא ואחיו לבית אביו  
הקרחים שמרי הספים של חוהל מועד שלא היו מניחים שום אדם לבוא אל חוהל

טז

ב א ו ר

אם לא היה יכול לשרת בכהונתו , אך הכהן הגדול בימי עזרא היה יהושע , בן יהוצדק  
( עזרא ג' ב' , חגי א' א' , זכריה ג' ח' ט' ) . ( יב ) בן ירוחם בן פשחור . לפי הנראה  
מספר נחמיה היה ירוחם נכד פשחור , והכתוב יכנה בני נכים נשם נכים , כאשר מצאנו  
פעמים רבות , כי שם ( י"ח י"ב ) כתוב : בן ירוחם , בן פלליה , בן אמני , בן זכריה ,  
בן פשחור . ומעשי בן עדיאל בן יהודה וגו' . ובספר נחמיה ( י"א י"ג ) נשתנו השמות ,  
האמורים פה , קנת , ושם כתוב : ועמשי , בן עזראל , בן אסוי , בן עשלמות , בן אמר .  
( יג ) אלף ושבע מאות וששים . זה הוא מספר ראשי האבות לכהנים פה , ובספר נחמיה  
( י"ח י"ב י"ג י"ד ) מספר כל הכהנים : אלף ומאה ותשעים וארבעים . גבורי חיל . ארבעים  
אמורים , כמו ( רות ב' ט' ) איש גבור חיל , ודומיו . ( יד ) בן חשביה . ובנחמיה ( י"א  
ט"ו ) חוסיף הכתוב עוד , ואמר : בן חשביה , בן נוכי . ( טו ) ובקבקר . נראה , שהוא  
בקבוקיה , המוזכר בספר נחמיה ( י"ח י"ו ) . חרש . בן שמו , וזכרם אחד מחמיי העמים  
ניחל

ת ר ג ו מ א ש כ נ נ ז י מו

דעם מלכיה , אונד מעשי , זאָהן דעם עדיאל , זאָהן דעם יחורה , זאָהן דעם משולם , זאָהן דעם משירמיה , זאָהן דעם אמר . [יג] איהדע פֿערוואַנדטען , הייפּטעד איהרער פֿאַמיליען , וואָרען טויזענד זיבען הונדערט אונד זעכציג , אַללע וואַקקערע מעננער צום אַמטסגעשעפּטע אים הויזע נאָטטעס . [יד] פֿאַן דען לויס : שמעיה , זאָהן דעם חשוב , זאָהן דעם עוריקס , זאָהן דעם חשביה , פֿאַן דען זעהנען דעם מרדי , [טו] בקבקר , חרש , גלל אונד מתניה , זאָהן דעם מיכא , זאָהן דעם זכרי , זאָהן דעם אסף ; (טז) שיבדיה , זאָהן דעם שמעיה , זאָהן דעם גלל , זאָהן דעם יהוחן , אונד ברכיה , זאָהן דעם אסא , זאָהן דעם אלקנח , וואָהנהאַפּט אין דען דערפֿערן דעם נטופתי .

[יז] דיא טהאַרוועכטער וואָרען : שלום , עקיב , טלמן אונד אחימן ; פֿאַן איהרען פֿערוואַנדטען וואָר שלום דאַן אָבערהויפּט . (יח) ביזהער וואָרען ריוע איממער , אַן דעם טהאַרע דעם קעניגס געגען מאָרגען , דיא טהאַרוועכטער בייאדען לאַגערן דער זעהנעדעם לוי . [יט] שלום , זאָהן דעם קורא , זאָהן דעם אביסף , זאָהן דעם קורח , אונד זיינע

פֿערוואַנדטען באַור

ביאר מלת **חרש** כמו **חרש** (שם ת"ל פ"ה) , ותרגם בלשון אשכנז : (ציממער סאן) , וְהַכֹּחֵן כְּפִירוֹשׁ הַרְאֵשׁוֹן , ועל פיו תרגמתי . זכרי ונספר נחמיה (י"א י"ז) נקרא זכרי . אסף . כראה , שהיא אסף , אשר היה בימי דוד (דברי הימים ב' כ"י"ד) . (טז) ועובדיה בן שמעיה . ונספר נחמיה (י"א י"ז) כתוב : ועברא , בן שמוע . וברכיה בן אסא בן אלקנה היושב בחצרי נטופתי . מאמר : היושב בחצרי נטופתי ומוסב על ברכיה , וכן דעת מסדר הטעמים , אשר ניקד מלת אלקנה בטעם קטן , שהוא מפסיק גדול , והפרידה על ידי זה ממלת היושב , והנה ברכיה ה' ישב בחצרי נטופתי , שהיו נכחלת שנת יהודה (למעלה מזה ב' כ"ד) , ושור את משירתו בין אחיו הלויים בירושלים , אם באה אליו המשמרת , לעבוד עבודתו , ואף כי לא ישב תמיד בעיר הקודש . (יז) והשוערים וגו' השוערים אמרו את כל שערי המקדש , למען לא יבוא בהם כל טמא . ובפסוק הנא יבאר הכתוב , אכה שמרו השוערים את משירתם . שלום ועקיב וטלמן ואחימן . ובנחמיה (י"א י"ט) לא נזכרו רק עקיב וטלמן . ואחיהם שלום הראש . שלום היה ראש לאחי השוערים , הנזכרים בפסוק זה . כן שיער המאמר לפי דעת מסדר הטעמים , שהפריד מלת ואחימן ממלת ואחיהם בטעם אחנח , וכן תרגמתי אשכנזית . (יח) ועד הנה וכו' . כלומר , עדיין , כמו שהיה בבית ראשון , השוערים ממונים בשער , שהיה המלך נכנס בו , שהיה מזרחה , כמו כן על אותו ענין , שנעשה בבית ראשון , נעשה בבית שני , כמו שאומר (להלן פסוק כ"ב) : המה יסד דוד ושמואל הכוזה באמונתם . (רד"ק) : בשער המלך מזרחה . ראה בספר מלכים ב' (ט"ז י"ח) ובספר יחזקאל (מ"ד א' ג' , מ"ח ב') : המה השוערים . השוערים , הנזכרים בפסוק הקודם . למחנות בני לוי . למחלקות ולמשמרות הלויים . (יט) ושלום בן קורא בן אביסף בן קורח . הוא אביסף ,

תרגום אשכנזי

פֶּעֶרוֹאֲנֵדְטֵעֵן אוֹיז ווִינֵער פֶּאָמִילִיע , דִּיא קֶרְחִים , שְׂטאַנְדֵעֵן (אין דען צייטען דוד'ס) אין דעם געשעפטע איהרעס אַמטעס , אונד בעוואַכטען דיא שוועללען דעם (הייליגען) צעלטעס , וויא איהרע פֶּאָרעלטערן עה . דעם , בייא דעם לאַגער דעם עוויגען , דען איינאַנג בעוואַכטען , (כ) דאָ פינחס , זָאָהן דעם אלעזר , דעם דער עוויגע ביישטאַנד , איהר פֶּירסט וואָר [כא] זכריה , זָאָהן דעם משלמיה , וואָר דאָמאַלס (אין דען צייטען דוד'ס) טהירוועכטער אַם שטיפֿטסצעלטע . [כב] אַל לע צו וועכטערן אַן דען שוועללען (דעם שטיפֿטסצעלטעס) אויזערלעזונען וואָרען צווייא הונדערט אונד צוועלף , היזע גאַבען זיך נאָך איהרען דער פֶּערן אונד נאָך איהרער אַבשטאַמונג אַן , אונד זיא בעשטעטיגטען דויד אונד שמואל , דער זעהער , אונד זעצטען זיא פֶּעסט אין איהרעס

ב א ו ר א מ ט ע

בן קורח , שהזכיר למעלה בפרשת ואלה אשר העמיד דויד על ידי שיר (למעלה מזה וי"ו כ"ב), אבל שלום , בן קורח , לאזכר שם , ואולי מבני הימין היה , וקנה היחס עם בן אביסף , בן קורח (ד"ק) . ונראה , כושלום בן קורח , החמור פה , סיה בימי דוד , מלך ישראל , והוא משלמיהו , או שלמיהו , המוכר להלן (כ"ו א' י"ד) , כמו שכתב דש"י זצ"ל שם (פסוק א') , ואסף , הנאמר להלן (במקום הנזכר) , הוא אביסף , האומר פה ולמעלה מזה (וי"ו כ"ב) . ואחיו לבית אביו וכו' . רצה לומר , שמרי מוזות בית קדשי הקדשים , כמו שהיו אבותיהם , משפחת הקדשי , שהיא משפחת הקהתי (שמות וי"ו י"ב ב"א) , על הארון ועל הכפורת ועל פרוכת המסך (במדבר ג' ל"א) , והוא מסכה ה' , והיו שמרי המזבח , שלא יכנס אדם לפניהם , כמו שכתוב עליהם ענמם (שם ד' כ') : ולא יבואו לראות כנלע את הקודשות . (ד"ק) . על מלאכת העבודה וגו' . שלום , בן קורח , ואחיו הקדשים היו שמרי הכיפים לאהל מועד בימי דוד , כמו שהע אבותיהם שמרי מזבח אהל מועד בימים הראשונים , כאשר היה פינחס , בן אלעזר , נגיד הלויים , וזכריה , בן משלמיה , היה שוער לפתח אהל מועד בימי דוד . בן שיעור המקרא הזה ושתי מקראות הנא"ם אחריו , וכן תרגומי אשכנזים . לאוהל . הוא האוהל , אשר נטה דוד לארון האלהים , (להלן ט"ו א' , שמואל ב' וי"ו י"ז) . (כ) ופינחס וכו' רוצה לומר , על משפחת הקדשי היה נגיד פינחס , בן אלעזר , לפנים בימי אבותיהם , כמו שהיה אלעזר אביו ממונה עליהם , כמו שאמר (במדבר ג' ל"ד ל"ו) ופקודת משמרת וכו' , אלעזר , בן אהרן הכהן , ואחריו היה פינחס כמו נגיד גם כן עליהם , כי היה ה' עמו , והיה גדול מבני איתמר , לפיכך היה נגיד כל ימיו עליהם , ויש מרבותינו שאמרו , פנחס זה אליהו , ואמת כי פנחס סוף ימיו רבים , כי בימי פלגש בגבעה ראינו , שהיה עדיין חי , כמו שאמר שם (שופטים כ' כ"ט) ופנחס , בן אלעזר , וכו' , והיה אז ליציאת מצרים יותר משלש מאות שנה , והוא היה מוכחזו מצרים , וראהו רבותינו ז"ל , כי נסתלקה ממנו שכונה , על שלא התיר נדרו של יפתח (שופטים י"א למ"ד ל"א) , והוא שנאמה נגיד היה עליהם , הוא עליהם אין כתיב כאן , אלא היה , ואמר לפניהם ה' עמו , בימי זמרי (במדבר כ"ה ז' ח') משה , ובימי פלגש בגבעה (שופטים כ' כ"ח) לא משה , כלומר , בימי זמרי היה ה' עמו , ופי' כח בידו למחות ומסך , והיה בפרה לישראל , שלא כלו בימי זמרי , אבל בימי פלגש בגבעה לא היה כח בידו למחות , כי לא היה ה' עמו , כי כמה אלפים מתו מישראל , עד שלא נכחו לבני בנימן , ויש מפרשים ,



העבודה שמרי הספים לאהרן אבותיהם על מחנה  
יהוה שמרי הקמוא : ג ופינחם בן אלעזר נגיד  
היה עליהם לפני יהוה עמו : כא זכריה בן  
מושלמיה שער פתח לאהל מועד : כב כלם הברורים  
לשערים בספים מאתים ושנים עשר המה  
בחצריהם התיחשם המה יסד דוד ושמואל הדאה

באמונתם

רש"י

מועד כי אש הכהנים בעבודתן : (כ) ופנחס בן אלעזר נגיד היה עליהם לפני  
ה' עמו. שנתבאר לפניו ורבותיו אמרו הוא פנחס הכהן ועל שלא התיר לפתח  
גדרו נסתלקה שכינה מוננו : (כב) הוה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם

בקיום

באוד

ופנחס, בן אלעזר, נגיד היה עליהם, אינו זה פנחס הכהן, כי זה פנחס היה לוי, והוא  
שומר לפני ה' עמו, כלומר, זה פנחס אינו אותו פנחס, שהיה לפניו, כי אותו  
היה ה' עמו, והיה שורה עליו דוח הקודש, וזה לא היה בו אבל גדול היה, וכונה היה על  
הלויים, והפירוש הככון הוא מה שפירשתי (רד"ק). ונראה, כי פנחס, בן אלעזר, בן  
אהרן הכהן, האומר פה, היה נגיד על הלויים בחיי אביו אלעזר, שהיה כהן גדול, כי השני  
לכהן הגדול היה נשיא הלויים (במדבר ג' ל"ב), ואמר מות אביו היה פנחס כהן  
גדול. לפניו. הסנתי בתרגומי העלה הזאת לפסוק הקודם, כפי הנאות בלשון אשכנז.  
(כא) זכריה בן משלמיה. הוא היה ציוני דוד, כנראה מפסוק הבא, וראש להלן (כו)  
(א' ג' ו"ד). שוער פתח. ראש לשוערי הפתח. לאוהל מועד. הוא האוהל, האומר  
למעלה (פסוקי"ט), ובו היה ארון ברית ה' (שמואל ב' ו"ו י"ז), והפתח הנזכר פה הוא  
הפתח, אשר בו הלכו מחנה הבהנים אל האוהל ההוא. (כב) כלם הברורים וגו'. כל  
שוערי סיני אוהל מועד, אשר נבררו ונבחרו בציוני דוד, היו מאתים ושנים עשר, ובימי עזרא  
היה מספר השוערים בשערי המקדש מאה שבעים ושנים (נחמיה ו' א' י"ט). המה בחצריהם  
וכו'. דוד ושמואל תקנו משמרות כהונה ולויה, ותקנו, שלא להיות פחות ממאתים ושנים  
עשר, ופירוש באמונתם בקיומם, שיסדו וקיימו זה, על דרך ומאמר אסתר קיים (אסתר  
ט' ל"ב), וכן אמר, כי הם יסדו וקיימו הדבר, שהיה כן כל הימים, ואמונה לשון קיום,  
והרבה ימצאו כן, כמו (הושע ב' כ"ב) וארשתיד לי באמונה, ואמונה אומן (ישעיה כ"ה  
א'), והיה אמונת עתך (שם ל"ג ו"י), ואחרים זולתם, ורבותיכו ז"ל אמרו באמונתם,  
אמונות גדולה היתה שם, שאין משמר נוטל בשדה אחתה, ולא היו כל אלה מאתים ושנים  
עשר שומרים כאחד, אלא משבעה ימים לשבעה ימים היו באים, כמו שהיו המשמרות קבועות,  
וזהו שאמר (להלן פסוק כ"ה) לבוא לשבעת הימים מעת אל עת עם אלה, כי גם אלה היו  
באחריהם ושנים, כמו שאמר המה באחריהם התיחשם, כלומר, באחריהם שנתנו להם  
ציוני יהושע, והיו מתיחשים כל אחד ואחד לבית אבותיו, לדעת באיזה עיר ישבו, והיו  
באים לירושלים במשמרות הידועות להם, כמו שתקנו להם (רד"ק). המה יסד דוד  
ושמואל הרואה. בימי שפוט השיפטים לא היה סידור ראוי בישראל, ולא באו הלויים לאוהל  
מועד כמשפטם הנכון, רק כפי חששם, ולפי יקרות הזמן, אשר יעדו אותם, לשרת לפני  
הארון

באמונתם : טג והם ובניהם על השערים לבית  
יהוה לבית האהל למשמרות : כד לארבע רוחות  
יהיו השערים מזרחי ומהצפונה ונגבה : כה ואחיהם  
בהצריהם לבוא לשבעת הימים מעת אל עת עם  
אלה : טו כי באמונה המה ארבעת גברי השערים  
הם הלויים והיו על השכות ועל האזרות בית  
האלהים : כו וסביבות בית האלהים ילינו כי  
עליהם משמרת והם על המפתח ולבקר לבקר :  
כז ומהם על כרי העבדה כי במספר יביאום  
ובמספר יוציאום : כט ומהם ממנים על הכלים ועל  
כל כלי הקדש ועל הסלת והיין והשמן והלבונה  
והבשמים : ל ומן בני הכהנים רקחי המרקחת  
רבשמים : לא ומתתיה מן הרועים הוא הכבוד  
לשלם הקרחי באמונה על מעשה החבתים :

ר ש י לנ ומן

צקיומם : (כה) לשבעת הימים לסוף שבעת הימים מעת אל עת . משצעה  
לשצעה כל משמרת בשצעה : (כז) והם על המפתח . על מפתח העזרה ולבקר  
לבקר לפתוח : (כח) ומהם על כלי . כלי שרת במספר יוציאום ובמספר יביאום :  
(לד)

באור

הארון , וכאשר קם שמואל , חוזה ה' , ושפט את ישראל , והושיעם מיד אויביהם , יסד  
מדור לעבודת הלויים במקדש האלהים , ובמלך דוד על ישראל , ועמלכתו נכונה בשלוש ,  
אז עשה והשלים את כל אשר אמר לו שמואל , להעמיד עשירות הלויים על מחלקותם , כפי  
עבודתם , אשר צוה להם ה' , והכל היה ברוח הקודש (להלן כ"ח י"ב ע) . (כג) לבית  
ה' לבית האוהל . בית ה' , האמור פה , הוא אוהל מועד האלהים , אשר עשה משה ,  
עבד ה' , במדבר , והוא היה בגבעון , ובית האוהל הוא האוהל , אשר נטה דוד המלך  
לארון האלהים בירושלים (דברי הימים ב' א' ג' וכו' , מלכים א' ג' ב' וכו') . (כד) לארבע  
רוחות . לארבעה עברי האוהל , הנזכר בפסוק הקודם . יהיו השוערים . המה ארבעה  
ראשי השוערים (להלן פסוק כ"ו) . (כה) לשבעת הימים וכו' . ליום השצת באה תמיד  
משמרת סדשה מהלויים , אשר ישבו בחצריהם סוף לירושלים , אל עיר הקודש , לעבוד עבודת  
בית

אממע \* [כג] זיא אונד איהרע זעהנע פֿערוואָהען דיא פֿהאַרוואַכען אָן  
 דעם הויזע גאַטמעס אונד אַם הייליגען צעלטע \* [כד] אָן דען פֿיר זיי  
 טען וואָרען דיא טהאַרוועכטער , געגען מאָרגען , אַבענד , מיטטער .  
 נאַכט אונד מיטטאָג \* [כה] איהרע ברידער , דיא אין איהרען דערפֿערן  
 וואָהנטען , קאַמען אימסער אויף דען זיבענטען טאָג , פֿאַן צייט צו צייט  
 מיט איהנען דען דינסט צו פֿערוועהען \* [כו] דען דיועס אַמט וואורדע  
 ( אין דער פֿאַלגע ) דען פֿיר אַבערסטען דער טהאַרוועכטער פֿערטרויעט ,  
 דיא לויס וואָרען ; זיא פֿערוואַלטעטען אויך דיא קאַממערן אונד דיא שעצ .  
 צע דעם טעמפעלס \* [כז] רינגס אום דאָז הויז גאַטמעס איבערנאַכטע .  
 טען זיא ; דען זיא האַטטען דיא וואַכע צו פֿערוועהען , דיא שליססעל  
 צו בעוואָהרען , אונד יעדען מאָרגען דען טעמפעל צו עפֿפֿנען \*

[כח] אייניגע פֿאַן איהנען בעוואָרגטען דיא געפֿעסע דעם דינסטעס ,  
 וועלכע געצעהלט געבראַכט אונד אַבגעהאַלט וואורדען ; [כט] אַנדרע  
 אונטער איהנען האַטטען דיא פֿערוואַלטונג דער געפֿעסע , נעמליך אַל .  
 לער הייליגען געפֿעסע , דעם פֿיינען מעהלעס , דעם וויינס , דעם עהלעס ,  
 דעם ווייהרויכס אונד דער געווירצע \* [ל] אייניגע ופֿאַן דען זעהנען דער  
 פֿרויסטער בערייטעטען דאָז רייכערווערק אויז געווירצען \* [לא] מתתיה

אויז

ב א ו ר

בית האלהים , ואנשי משמרת השבוע הקודמת הלכו לביתם , וכן היה בכל המשמרות . וראה  
 בספר מלכים ( ב' י"א ה' ז' י"ז ע' ) . טעם אל עת עם אלה \* אנשי המשמרות בלא לירושלים ,  
 לעבוד עבודתם בפקודת ראשי השוערים , אשר היו כפי הנראה בירושלים , להשגיח על סדר  
 חליפית המשמרות , כאשר פקד עניהם דוד , מלך ישראל \* ( כו ) כי באמונה וגו' . חרבעה  
 ראשים היו על השוערים , לארבעה שערי בית ה' , ראש אחד לכל שער ( למעלה מזה פסוק  
 כ"ד ) , ולראשים האלה היתה פקודתם , שיהיו נאמנים נה , להשגיח על אחיהם , שיעבדו  
 עבודתם כפי חונתם האוטלת עליהם . על הלשכות וגו' . על הלשכות , אשר היו בהן  
 כלי הקודש ואשר חונרות בית ה' ( להלן כ"ו כ' ) . ( כז ) על חמפתח . על מפתח העזרה .  
 ( רד"ק ) . ולבוקר לבוקר . לפתוח . ( הכ"ל ) . ( כח ) כלי העבודה וגו' . כלוים  
 נתנו לכהנים את כלי השרת , אשר ישרתו בהם בקודש , ואשר העבודה השיבו הכהנים את  
 הכלים הקדושים ללוים נמספר , אשר קבלו אותם מהם \* ( כט ) על הכלים ועל כל כלי  
 הקודש \* בפסוק הקודם דבר הכתוב מכלי השרת לעבודת הקרבנות ביד הכהנים , ופה  
 דבר מכל כלי הקודש אשר בבית ה' , כמו מנורות , שלחנות וכדומה ( להלן כ"ט י"ג וכו' ) .  
 ( ל ) ומן בני הכהנים וגו' . אף שהלוים היו אמונים על הנשאים , אשר מהם נעשה  
 הקטורת מעשה הקק , לא הורשו רק הכהנים , לערנ את הנשאים , ולרקק מהם את  
 מרקחת הקטורת \* ( לא ) ומתתיה וגו' . מתתיה הקרתי מן הלוים היה משגיח באמיתו ,  
 להביא את קמת הסולת ולגמרו , לעשות ממנו מנחה על המזבח ( ויקרא ב' ה' ) לעת  
 הנזרך

הרגום אשכנז

איוו דען לויים , דעם ערסטגעבאָרענען שלום'ס , דעם קרחי , וואָר דיא  
בעזאָרגונג וועגען דער אַין פּאַננען בערייטעטען שפּייזעפּפּער פּערטרוג  
עט' [לב] פּאָן דען זעהנען דעם קהתי , פּאָן איהרען ברידערן , האַטטען  
אייניגע דאָן בראָד דער שיכטען (דאָן שויבראָד) צו בעזאָרגען , עס  
יערען שבת צו בערייטען . [לב] איוו ריזען (דען אַבגעדאַכטען לויים) וואָרען  
דיא זענגער , פּאַמיליענהייפטער דער לויים , דינסטפּרייא אין דען צימ  
מערן ; דען זיא האַטטען טאַג אונד נאַכט איהרע קונסט צו איבען .  
[לד] דים וואָרען דיא פּאַמיליענהייפטער דער לויים , הייפטער אות  
דער געשלעכטער , אונד ריזע וואָהנטען אין ירושלים . [לה] אין  
גבעון וואָהנטען יעואל , דער הערר פּאָן גבעון , דעססען שוועסטער  
זעכה הים , [לו] זיין ערסטגעבאָהרנער זאָהן עכרון , דאָן צור , קיש  
בעל , נר אונד נרב . [לז] אַבער גרור , אחיו , זכריה אונד מקלות ,  
[לח] נעמליך מקלות , דער דען שמאם צייגטע , ריזע וואָהנטען אויך  
מיט איהרען ברודערן , געמליך איהרען ברודערן געגענאיבער , אין  
ירושלים . [לט] נר צייגטע קיש , קיש צייגטע שאול ; שאול צייגטע  
יהונתן , מלכישוע , אבינרב אונד אשבעל . [מ] דער זאָהן דעם  
יהונתן .

באור

הנודך . ובתרגום היוני משנעים הזקנים הוספו מלות מעשה החביתים במקרא הזה על  
מנחת הביתין , אשר הקריב תמיד הכהן הגדול (ויקרא ו' י"ג וכו') . וראה בדברי ר'  
שלמה בן מלך ז"ל . (לב) על לחם המערכת וגו' . לערוך את לחם הפנים הקדש , מדי  
שנת בשנתו , על השולחן במקדש , ולסלק את היסין (ויקרא כ"ד ו' וגו') . (לג) ואלה  
המשוררים . מאלה הלויים , אשר זכר הכתוב עד הנה , היו המשוררים . בלשכות' היו  
יושבים בלשכות המקדש , לביות מוכנים לעבודת ה' בשיר , אם יקראו אותם . פטורים .  
פטורים מכל דבר המלאכה , כי אם לשורר שירה . (לד) וכתב הסכס ר' שמואל  
דעטמאלר כ"י על מלת פטורים , שלא נמא דוגמתה במקרא , אך נמא כולה לן (דברי  
הימים נ' כ"ג ס') : כ"ל פטר יהוידע הכהן את המתלקות , והטעם , כי יהוידע הכהן  
לא שלח את מתלקות הלויים חפשי לביתם . כי יומם וגו' . המשוררים היו תמיד עסוקים  
במלאכתם , או לסדר השירים הקדושים , או לשורר ולנגן בכלי שיר , או ללמד תלמידים  
במלאכה ההיא (להלן פרשה כ"ה) . (לד) אלה ראשי האבות ללויים וגו' . בימי דוד  
המלך ובימי דורותיו אחריו היו ראשי אבות הלויים מקויבים לשבת בירושלים , למען יוכלו  
לעבוד תמיד עבודת הקודש , וגם להורות את נערי הלויים בעבודתם . (לה) ובגבעון  
ישבו וכו' . במקרא זה ובמקראות הבאים אחריו עד סוף הפרשה שנה הכתוב את כל יום  
משפחת שאול , הנאמר כבר למעלה מזה (ס' כ"ט וגו') , והיסס הנשנה פה הוא העברה  
להספור הבא בפרשה הבאה ממיתת שאול ובניו . ולדך הדבור הזה , להכפיל הדברים ,  
ולשנות התחלת המאמר בסופו , נודע לכמני המליכה , ונקרא בלה"ע : ( עפאנאלעפ .  
ס'ס , ווידערהאלונג דעם אַנפּאַנגס אַם ענדע . ) אבי גבעון יעואל . הודיע

לב ומן בני הקהתי מן אחיהם על לחם המערכת  
 להכין שבת שבת : לג ואלה המשררים ראשי  
 אבות ללוים בלשבת פטורים כי יומם ולידה  
 עליהם במלאכה : לד אלה ראשי האבות ללוים  
 לתקדוהם ראשים אלה ישבו בירושלם : לה ובגבעון  
 ישבו אבי גבעון יעואל ושם אשתו מעכה : לו ובנו  
 הבכור עבדון וצור וקיש ובעל ונר ונדב : לו ונדור  
 ואחיו וזכריה ומקלות : לה ומקלות הוליד את  
 שמאם ואף הם נגד אחיהם ישבו בירושלם עם  
 אחיהם : לו ונר הוליד את קיש וקיש הוליד את  
 שאול ושאר הוליד את יהונתן ואת מרכי שוע  
 ואת אבינדב ואת אשבעל : " ובן יהונתן מריב

בעל רש"י

( לג ) ואלה המשררים וגו' פטורים . מכל דבר המלאכה כי אם לשורר שירה :  
 ( לו ) אשבעל . הוא איש צושת ולכך וכינהו לפי שבעל לשון חזק' הוא וכינהו  
 צושת ל' גנאי : ( לו ) מריב בעל . זה מפיצושת ח"ר יחזק בר שמואל מנרבוזה  
 משעה שעברו ישראל את הבעל נקרא הבעל עם צושת דכתיב לקטר לצשת ולקטר  
 לצעל ( ירמיה י"א ) כי הבעל הוא צושת וגדעון נקרא ירובעל על שם ירב לו בעל  
 ( שופטים ו' ) ונקרא ירובצת דכתיב על אבימלך מי הכה אבימלך בן ירובצת וגו'  
 צספר שמואל ( ב' י"א ) ונקרא ירובצת וירובעל כי בעל וצשת אחד הוא :

ב א ו ר

הכתוב פה את שם הר גבעון , ולמעלה מזה ( ח' כ"ט ) לא הזכיר שמו . ושם אהוהו מעכה  
 ולמעלה ( טס ) אמר , כי מעכה היתה אשת אבי גבעון , ובקצת ספרים נאמר גם פה :  
 ושם אשתו מעכה , וכן תרגמו שבעים הזקנים ומתרגמים אחרים . ( לו ) עבדון וצור  
 וכו' . כל הענין הזה עד סוף הפרשה בארתי כבר למעלה מזה ( ח' למ"ד וגו' ) . ( לוט )  
 אשבעל . הוא איש צושת ( שמואל ב' ב' ח' ) , ולכך כינהו צושת , לפי שבעל לשון ארנית  
 הוא , וכינהו צושת לשון גנאי . ( רד"ק ) . ( ט ) מריב בעל . זה מפיצושת ( שמואל ב'  
 ד' ד' ) , ואמר רבי יצחק בר שמואל מנרבוז"א , משעה שעברו ישראל את הבעל , נקרא  
 הבעל בשם צושת , דכתיב ( ירמיה י"א י"ג ) מונחות לצושת , מונחות לקטר לצעל , כי הבעל  
 הוא צושת , וגדעון הוא נקרא ירובעל , על שם ירב בו הבעל ( שופטים ו' ל"ב ) , ונקרא

בעל ומרי בעל הוליד את מיכה : <sup>מא</sup> ובני מיכה  
פיתן ומלך ותחרע : <sup>מב</sup> ואחז הוליד את יערה  
ויערה הוליד את עלמת ואת עזמורח ואת זמרי  
וזמרי הוליד את מוצא : <sup>מג</sup> ומוצא הוליד את בנעא  
ודפיה בנו אלעשה בנו אצל בנו : <sup>מד</sup> ולאצל ששה  
בנים ואלה שמותם עזריקם בכרוזי שמעאל  
ושעריה ועבדיה וחגן אלה בני אצל :

י ח ופלשתים נלחמו בישראל ויגס איש ישראל  
מפני פלשתים ויפלו חללים בהר גרבע :  
וידבקו פלשתים אחרי שאור ואחרי בניו ויכו  
פלשתים את יונתן ואת אבינדב ואת מלכי שוע  
בני שאול : <sup>ג</sup> והתכבד המלחמה על שאול וימצאהו  
המזרים בקשת ויחל מן הזורים : <sup>ד</sup> ויאמר שאול  
אל <sup>רשי</sup>

י (ח) ופלשתים נלחמו בישראל. אינו מספר כי הם מפלתו של שאול וכאשר  
זא לספר מעשה דוד אינו מספר זילותו אלא גבורתו וגדולתו כי הספר  
שלו ולמלכי יסודה : (ג) וימליחוכו המזרים נקשת בו וראה כי אין חכמה ואין  
חכמה לנגד ה' וגומר (משלי כ"ח) כי נגד ה' דרכי חס בנימן היו שונאים נופלים  
לפניהם

מכלל יופי מן קאפי טעל ט

ט (י) המה השערים. פועל מענין שער : (כו) כי באמינה המה ארבעת  
גבורי השערים. ולא היו ארבעה לכד אלא ארבעה גבורים ממונים  
על האחרים להיוחס שומרים השערים : (כז) והם על הספחה ולבקר לבקר.  
ענין פתיחה והוא שם כלומר ממונים לפתוח השערים לבקר לבקר ויולבקר כפא  
רפה כלשון ישמעאל : (כט) ומהם ממונים. חרגום ויפקוד שר הטכחים ומני  
רב קטוליא : (ל) המרקחת. כחירק המס והוא שם וענינו מעשה הכשמים כמו  
שעושים הרופאים המרקחות ממיני הכשמים מעורבים זה בזה : (לא) על מעשה  
החכחים. הדגש חסרות הנח והוא היורד שבחכית ומשקלו שריד ופירושו שהיו  
כהן גדול מק יג בכל יום עשירית האיפה במחבת מחציתה בכקר ומחציתה כערב  
כמי שכחוב זה קרבן אהרן ובניו וגו' ושרשו חבת : (לב) שבת שבת. הראשון  
כפתח אף על פי שלא ירטה סמוך : (לג) פטורים. פירוש פטורים משאר  
מלאכות